

Decyzja
Prezydium KK
nr 63/23

ws. opinii o projekcie ustawy o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (druk sejmowy 3240)

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” z oburzeniem stwierdza, że rządowy projekt ustawy o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów został przesłany do opiniowania z Sejmu i nie przeszedł ustawowego trybu konsultacji społecznych. Praktyka ta stała się już notoryczną, co jest trudne do uzasadnienia, biorąc pod uwagę przedmiot systemowej regulacji, który leży w bezpośrednim zainteresowaniu partnerów społecznych.

Opiniowany projekt zakłada wprowadzenie na stałe wypłaty raz w roku kolejnego świadczenia dla emerytów i rencistów (tzw. 14 emerytura). Świadczenie ma być wypłacane w kwocie minimalnego świadczenia emerytalnego obowiązującego w danym roku z tym, że pełna wysokość świadczenia będzie przysługiwała jedynie tym, których świadczenie podstawowe nie przekracza kwoty 2900 zł brutto, powyżej tego progu świadczenie będzie wypłacane w formule „złotówka za złotówkę” i nie będzie mogło być niższe niż 50 zł. Maksymalny poziom świadczenia, dla którego będzie przysługiwać dodatek w 2023 roku to 4438,44 zł.

Termin wypłaty świadczenia będzie określany rozporządzeniem wydawanym przez Radę Ministrów nie później niż do dnia 31 października danego roku.

Kolejne dodatkowe świadczenie w 2023 r. ma trafiać do ok. 8,6 mln świadczeniobiorców. Ustawodawca jednak zakłada malejącą liczbę beneficjentów nowego rozwiązania, nie przewidując systemu waloryzacji kwoty dochodu uprawniającego do wypłaty pełnej kwoty świadczenia.

W 2023 roku świadczenie dodatkowe ma być finansowane z Funduszu Solidarnościowego oraz budżetu państwa (Rezerwa celowa 83), w kolejnych latach jedynie z budżetu państwa. Wydatki na ten cel mają nie podlegać regule finansowej.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” podziela troskę ustawodawcy o najuboższych świadczeniobiorców, zwłaszcza w czasie, kiedy wartość realna świadczeń maleje w związku z wysoką inflacją i wzrostem cen podstawowych produktów spożywczych jak i kosztów utrzymania mieszkań. Jednocześnie Prezydium KK wnosi następujące uwagi do projektu ustawy o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów.

1. Projekt w art. 3 ust. 1 przewiduje coroczną wypłatę kolejnego dodatkowego świadczenia w pełnej kwocie, dla emerytów i rencistów, których wysokość świadczenia nie przekracza kwoty 2900 zł brutto. Należy zauważyć, że choć dopiero w tym roku ustawodawca zamierza wprowadzić taką formę wsparcia jako stały element systemu, to już w 2021 roku nastąpiła pierwsza wypłata tego świadczenia, co oznacza, że próg ten od dwóch lat, w czasie kiedy odnotowano rekordową inflację i co za tym idzie waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych (2022 r. -7%, w 2023 r. -14,8%) pozostaje na niezmiennym poziomie, co więcej nie przewiduje się jego aktualizacji w przyszłości. Jednocześnie w tym samym art. w ust. 6 projektu zakłada się możliwość ustalenia kwoty świadczenia wyższej od najniższej emerytury w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

Mając na uwadze socjalny charakter świadczenia Prezydium KK NSZZ „Solidarność” stwierdza, że kwestie wysokości progu dochodu oraz ewentualnego zwiększenia kwoty świadczenia powinny być przyjmowane w drodze negocjacji z partnerami społecznymi, na podstawie odpowiednich danych społeczno-gospodarczych. Brak mechanizmu waloryzacji kwoty progu dochodu (2900 zł), od której wprowadza się pomniejszenie kwoty świadczenia będzie skutkowało stopniowym ograniczaniem znaczenia tego świadczenia dla dochodów beneficjentów. Natomiast arbitralne ustalanie przez Radę Ministrów zwiększenia kwoty kolejnego dodatkowego świadczenia może prowadzić do wykorzystywania go jako narzędzie polityczne.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” postuluje o wdrożenie transparentnych zasad ustalania kwot mających wpływ na wysokość świadczenia oraz na wielkość grupy jego odbiorców.

2. Projektowany art. 13 ust. 1 ustanawia, że dodatkowe świadczenie będzie finansowane z budżetu państwa, z tym, że w 2023 roku zakłada się współfinansowanie tego świadczenia oraz kosztów jego obsługi z Funduszu Solidarnościowego (art. 22 projektu). Prezydium KK zgłasza zapytanie czy dodatkowe wydatki nie wpłyną negatywnie na realizację celów Funduszu w 2023 r.?

3. Biorąc pod uwagę wspomniany powyżej art. 13 ust. 1 projektu, niezrozumiała jest zaproponowana w art. 19 projektu zmiana ustawy o Funduszu Solidarnościowym

(Dz. U. z 2023 r. poz. 647), w zakresie w jakim daje ona stałą możliwość finansowania przedmiotowego świadczenia z tego Funduszu. Prezydium KK NSZZ „Solidarność” wnosi o jednoznaczne określenie jakie będzie źródło finansowania kolejnego dodatkowego świadczenia w następujących latach.

4. W art. 17 projektu zmienia się ustawę o finansach publicznych, tak, że wydatki z budżetu państwa przeznaczone na wypłaty dodatkowego rocznego świadczenia dla emerytów i rencistów nie będą podlegały regule wydatkowej. Uzasadnienie projektu nie odnosi się do przyczyn ustalenia takiej zasady. Prezydium KK postuluje o uszczegółowienie uzasadnienia projektu ustawy ww. zakresie.

Podsumowując, pomimo, że projekt wychodzi naprzeciw oczekiwaniom większości emerytów i rencistów, Prezydium KK NSZZ „Solidarność” zastrzega, że takie rozwiązanie nie może prowadzić do zignorowania faktu, że najniższe świadczenia emerytalno-rentowe narażone są na najszybszą i najgłębszą utratę ich realnej wartości, szczególnie w latach wysokiej inflacji, dlatego aktualnym pozostaje postulat Związku o potrzebie wypracowania systemowego mechanizmu ich waloryzacji opartego o realne wzrosty kosztów utrzymania najwrażliwszych dochodowo świadczeniobiorców.

Gdańsk, 24 maja 2023 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek